

גשר זה לא רק מונה אדריכלי

למעמדים, הדרך הטובה ביותר לפתור סכסוכי בנייה היא לפנות לגישור

« בין מאות אלפי התיקים האזרחיים בבתי המשפט בולטים כסכוכי הבנייה בהיקפם ובמורכבותם: יומים, חודשים, קבלני משנה, מהנדסים וחברות ביטוח עשויים למצוא עצמם, בולם, בתיק משיי פטי אחר. ניהול הסכסוך בבתי המשפט עלול להיות ארוך ומייגע. על רקע זה, תיקון חוק הבוררות הצפוי ויישום הליך קדם-גישור חובה יוצרים מהפכה שיפוטית מבורכת. יומים, חודשים, רות בנייה והנדסה אשר ייערכו נכון עם פיקליטיהם יוכלו לסלול את דרכם לסיום הסכסוך מהר יותר, בעלות נמוכה יותר ועם מעט טורבולנטי בסופו – בגישור ובבוררות במקום במשפט.

מן המרכז לסכסוך הבנייה

המכרו מהווה כיום כלי מרכזי ליצירת התקשרויות בתחום הבנייה. לכאורה, זו דרך מסודרת ובטוחה. ואולם, המציאות שונה בתכלית – הדרך לחשבון הסופי רצופה מחלוקות הנובעות מפר-

שנות שונה של הצדדים לסעיפי ההסכם, עבודות נוספות ושינויים בעת ביצוע העבודות בפועל, קצב בתקשורת, טעויות אנוש ועוד. כבר נאמר כי "מי שקורא את האותיות הקטנות בחוזה – רוכש ידע; ומי שלא – רוכש ניסיון".

גישור לחובת קדם-גישור

בהליך הגישור נפגשים הצדדים לסכסוך עם המגשר, צד שלישי נייטרלי, המסייע להם לפתור את המחלוקת בהסכמה. הליך הגישור קצר בהרבה בהשוואה להליכי השייט, ונותן מענה בזמן אמת. בנוסף, מבטיח הליך הגישור סודיות ודיסטיון בנוגע למידע הנמסר במהלכו. בישראל ניתן לגשת להליך גישור עוד קודם למשפט: אם יושג הסדר יינתן לו תוקף של פסק דין והליך הגשת התביעה ייחסך. הבעיה היא שבועולם שבו כל אחד רוצה להגיש חוק, חוששות חברות רבות להציע גישור כדי לא להיתפש כחלשות או נוטות לפשרה.

באחרונה תוקנו תקנות סדר הדין האזרחי, ומעתה הן מחייבות את בעלי הדין להשתתף בישיבת קדם-גישור לפני כל דיון בבית משפט, אלא אם כן הסכימו להשתתף בהליך גישור. התיקון חל על תובענות אזרחיות שסכומן או שווי נוסף עולה על 50 אלף שקל, למדע תובענות בסדר דין מקוצר שלא הוגשה בהן בקשת רשות להתגונן במועד וכן תובענות שעילתן בתוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים. מטרת הישיבה שזכתה לשם "מהר" (מידע, היכרות ותיאום) – היא לבחון אם גישור הוא ההליך הנכון ליישוב הסכסוך. הפגישה תתקיים עם מגשר מקצועי, הנמנה עם קבוצה בת עשרות מגשרים בלבד, שנבחר לתפקיד זה. בתום הפגישה יחליטו הצדדים אם ברצונם לפתור את הסכסוך בגישור לפני מגשר זה או אחר, או להתדיין בבית המשפט. תוכנית הפיילוט תימשך שנתיים ותיושם בבתי המשפט השלום בתל אביב, ראשון לציון וירושלים. אלפי בעלי דין צפויים לקחת חלק בהליך זה.

התיקון המדובר ייצור מהפכה בזכות האזרח לדין בבית משפט. מעתה הוכוח להתדיינות בבית המי שפט תהיה כרוכה בבחינה אמיתית של הליך הגישור. ובעצם, מדוע לא לנהל מו"מ מסוג כזה קודם להתדיינות ארוכה בבית המשפט?

בוררות הסכמית ולא משפט

בוררות הסכמית היא בוררות הכוללת בחובה אפשרות ערעור. היא פותרת את הבעיה העיקרית בהליך הבוררות – היעדר אפשרות תיקון טעות מהותית שנפלה בפסק הבוררות. הדרך פשוטה: שילוב זכות ערעור בתנאי הבוררות הנקבעים על ידי הצדדים עצמם. על שולחן הכנסת עומדת לקריאה שנייה ושלישית הצעת חוק הבוררות (ערעור על פסק בוררות), שהוגשה ביוזמת חברי הכנסת גרעין סער ועמירה רותן ומסרתה להסדר ואת בחוק. כשותף לייזום חקיקה זו, אני מוצא אותה חשובה ביותר. אמנם, גם היום ניתן לקיים בוררות

התיקון המדובר ייצור מהפכה מעתה הזכות להתדיינות בבית המשפט תהיה כרוכה בבחינה אמיתית של הליך הגישור

הסכמית – אך החוק העתידי יהפוך אותה לגורמה. אם הגורמים בסכסוכי בנייה יאמצו כבר בשלב החוץ מנגנון של גישור ובוררות הסכמית במקום פנייה לבתי משפט, הכל ייצאו נשכרים. הכותב הוא ראש מחלקת בוררות ויישוב סכסוכים במשרד עורכי הדין גדעון פיישר ושות'